

LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS ĮSITIKINIMŲ IR PAŽIŪRŲ PAGRINDAIS PRETENDUOJANT Į LIETUVOS ŽIRGINIO SPORTO FEDERACIJOS ORGANIZUOTUS KURSUS

2016-11-24 Nr. (16)SN-188)SP-131

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (toliau – ir Tarnyba) 2016 m. spalio 27 d. gavo (duomenys neskelbtini) (toliau – ir pareiškėjas) skundą dėl galimos diskriminacijos įsitikinimų ir pažiūrų pagrindais. Skunde nurodoma, jog pareiškėjas, būdamas Lietuvos žirginio sporto federacijos (toliau – LŽSF) patvirtintu nacionalinės kategorijos konkūrų teisėju, 2016 m. spalio 3 d. 10:27 val. registravosi į LŽSF planuojamus surengti konkūrinio jojimo teisėjų ir maršruto statytojų kursus (toliau – ir kursai). Kartu užregistravo ir (duomenys neskelbtini). 2016 m. spalio 4 d. registraciją patvirtino LŽSF generalinė sekretorė (duomenys neskelbtini). 2016 m. spalio 21 d. gautas laiškas iš (duomenys neskelbtini), kad dėl didelio dalyvių skaičiaus LŽSF negali priimti pareiškėjo ir dar 4 asmenų. 2016 m. spalio 21 d. pareiškėjas kreipėsi į LŽSF, prašydamas paaiškinti šio įvykio aplinkybes, tačiau atsakymo negavo. Pažymėjo, jog kursai turėjo būti vedami žirgų jojimo manieže ir šalia maniežo esančioje kavinėje, todėl dalyvių skaičius galėtų būti apie 50. Pareiškėjas užsiregistravo į kursus, praėjus 2,5 val. po registracijos paskelbimo, todėl mano, jog turėjo būti vienas iš pirmųjų dalyvių, užsiregistravusių į minėtus kursus, be to registracija buvo patvirtinta. Pareiškėjas teigia, jog LŽSF ne pirmą kartą nepriima arba pašalina asmenis, kurie yra pareiškę, ar reiškia kritiką dėl LŽSF (ne) veikimo.

Lygių galimybių kontrolierė A. Skardžiuvienė (toliau – ir Kontrolierė), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 25 str. 1 ir 2 dalimis, 2016 m. lapkričio 9 d. raštu Nr. (16)SN-188)S-895 kreipėsi į Lietuvos žirginio sporto federaciją, prašydama paaiškinti: kokiam subjektų ratui buvo rengiami konkūrinio jojimo teisėjų ir maršruto statytojų kursai, t.y. kas galėjo juose dalyvauti; kokiam dalyvių skaičiui buvo numatyti kursai; kada (diena, valanda) prasidėjo registracija į kursus; kiek asmenų užsiregistravo į kursus; kada (diena, valanda) pasibaigė registracija į kursus; koku principu buvo atrenkami asmenys, galintys dalyvauti kursuose; koku pagrindu atsisakyta

priimti į kursus (duomenys neskelbtini); ar tik 4 asmenys iš užsiregistravusių į kursus nebuvo priimti, jei ne, pateikite informaciją kas dar nebuvo priimtas ir kokių pagrindų; koks teisės aktas reglamentuoja kursų organizavimą.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

1. Lietuvos žirginio sporto federacija 2016 m. lapkričio 11 d. rašte Nr. 20161110/01 nurodė, kad LŽSF nacionalinių konkūrinių teisėjų, I ir II konkūrinio jojimo kategorijos teisėjų, kandidatų į nacionalinės kategorijos konkūrinio jojimo teisėjų, trenerių, kandidatų į maršrutų statytojų kursai buvo vykdomi, bendradarbiaujant su Tarptautine žirginio sporto federacija (toliau – FEI). Registracija pagal paviestintą programą buvo galima iki spalio 20 d. Visiems, atsiuntusiems savo registracijas, buvo pranešta, kad jų registracija gauta. Atsižvelgiant į tai, kad dalyvių skaičius galėjo viršyti susitarimo su FEI priede numatytą dalyvių skaičių, nei vieno asmens registracija nebuvo patvirtinta iki spalio 21 d. Tik spalio 21 d., žinant bendrą dalyvių skaičių (35 asmenis), buvo sprendžiamas klausimas dėl akivaizdžiai per didelio dalyvių kiekio. Susitarime su FEI buvo numatyta 16 oficialių asmenų, kurie galėjo dalyvauti kursuose. Vadovaujantis Lietuvos žirginio sporto federacijos įstatų 6 str. 2 d. g. p., LŽSF nariai turi teisę: dalyvauti jos organizuojamuose renginiuose ir varžybose. Prioritetas bet kurioje veikloje teikiamas tik nariams, kurie laiku sumokėję nario mokestį bei kuriems nėra suspenduota teisė būti nariu. Atsižvelgiant į tai, kad Tarnybos paklausime minėti asmenys nėra LŽSF nariai, jų galimybė dalyvauti kursuose buvo atmesta. Apie tai jie buvo informuoti kitą dieną po paskutinės registracijos į kursus dienos.

2016 m. lapkričio 21 d. tarybos vyr. patarėja R. Vanagėlienė kreipėsi į LŽSF atstovą telefonu, prašydama pateikti išsamesnę informaciją apie konkurso dalyvių atranką, bei įrodymus, patvirtinančius, jog dalyviai, kuriems suteikta teisė dalyvauti kursuose yra LŽSF nariai. LŽSF atstovė informavo, jog sprendimas – leisti dalyvauti kursuose tik LŽSF nariams, priimtas vadovaujantis LŽSF 2015 m. vasario 25 d. valdybos posėdžio protokolu, kuris patvirtina, jog vienbalsiai buvo pritarta pasiūlymui: „visi asmenys, kurie naudojami LŽSF paslaugomis, turi būti LŽSF nariais“. Atskiro sprendimo dėl dalyvių atrankos LŽSF nepriėmė, tačiau atsižvelgiant į minėtą valdybos posėdžio protokolą, nutarta neleisti dalyvauti konkurse tiems asmenims, kurie nėra LŽSF nariai. LŽSF atstovė pažymėjo, jog skelbimo tekste nebuvo nurodyta informacija, jog į kursus gali registruotis išskirtinai nariai, kadangi turėjo patirtį, jog į LŽSF organizuojamus kursus nesusirinkdavo būtinas skaičius dalyvių.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

1. Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar Lietuvos žirginio sporto federacija, būdama paslaugų teikėja, sudarė vienodas sąlygas gauti paslaugas, neatsižvelgiant į lytį, rasę, tautybę, kalbą, kilmę, socialinę padėtį, tikėjimą, įsitikinimus ar pažiūras, amžių, lytinę orientaciją, negalią, etninę priklausomybę, religiją, t.y., ar įvykdė pareigą, numatytą Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p.

Pažymėtina, jog tiek Europos Sąjungos, tiek nacionaliniuose teisės aktuose diskriminacija pačia bendriausia šio žodžio prasme reiškia teisių sumažinimą arba atėmimą tam tikrai kategorijai asmenų dėl kokių nors požymių. Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama, kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius.

Pamatinis Lietuvos valstybės ir visuomenės gyvenimo aspektus reglamentuojančio įstatymo – Lietuvos Respublikos Konstitucijos – 29 str. nurodoma, jog žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl jo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu. Asmenų lygybės principas yra konstitucinės žmogaus prigimtinės teisės būti traktuojamam vienodai garantija. Šis principas įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai. Konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas pažeidžiamas, kai tam tikra grupė asmenų, kuriems yra skiriama teisės norma, palyginti su kitais tos pačios normos adresatais, yra kitaip traktuojama, nors tarp tų grupių nėra tokio pobūdžio ir tokios apimties skirtumų, kad toks nevienodas traktavimas būtų objektyviai pateisintinas. Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama, kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1998 m. lapkričio 11 d. nutarimas Nr. 17/97).

2. Tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą, yra lyginami keli žmonės, kurie skiriasi savo tapatybės ir kitais požymiais, bei vertinama, ar tokiose pačiose, ar panašiose aplinkybėse jie traktuojami vienodai. Vertinant galimą diskriminaciją būtina nustatyti diskriminacijos pagrindą bei nustatyti, ar šiai santykių sričiai yra taikomas Lygių galimybių įstatymas.

Nagrinėjama atveju atliekamas tyrimas dėl galimos diskriminacijos įsitikinimų ir pažiūrų pagrindais, t.y. nustatoma, ar LŽSF apribojo pareiškėjui galimybę dalyvauti kursuose, neatsižvelgiant į jo įsitikinimus ir pažiūras.

Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p. nurodoma, jog gyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, privalo: visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, bei taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

2016 m. spalio 25 – 28 dienomis LŽSF kartu su FEI organizavo konkūrinio jojimo teisėjų ir maršruto statytojų kursą. Apie šiuos kursus LŽSF paskelbė skelbimą savo tinklalapyje (nuoroda: <http://www.equestrian.lt/naujiena/2016-10-25-28-fei-kartu-su-lzsf-organizuoja-konkurinio-jojimo-teiseju-ir-marsruto-statytoju>). Skelbime buvo nurodyta, jog kursuose galima dalyvauti: treneriams, maršrutų statytojams, norintiems tapti maršrutų statytojais, kandidatams į nacionalinės konkūrinio jojimo kategorijos teisėjus, nacionalinės kategorijos konkūrinio jojimo teisėjams, I, II konkūrinio jojimo kategorijos teisėjams. Pareiškėjas 2016 m. spalio 3 d. pateikė LŽSF dalyvio formą dėl dalyvavimo kursuose, kitą dieną, registracijos atlikimo faktas buvo patvirtintas. 2016 m. spalio 21 d. LŽSF elektroniniu paštu informavo pareiškėją, jog dėl didelio dalyvių skaičiaus, negali priimti į kursus, vyksiančius spalio 25 – 28 dienomis, 5 asmenų, tame tarpe ir pareiškėją. LŽSF duomenimis į kursus išviso užsiregistravo 35 asmenys, o susitarime su FEI buvo numatyta tik 16 oficialių asmenų, kurie galėjo dalyvauti kursuose. Vadovaujantis Lietuvos žirginio sporto federacijos įstatų (juridinių asmenų registre užregistruoti 2011 m. sausio 21) 6 str. 2 d. g p., kuriame nurodoma, jog federacijos nariai turi teisę: dalyvauti organizuojamuose renginiuose ir varžybose, ir LŽSF 2015 m. vasario 25 d. valdybos posėdžio protokolu, kuriame nurodyta, jog vienbalsiai buvo pritarta pasiūlymui: „visi asmenys, kurie naudojami LŽSF paslaugomis, turi būti LŽSF nariais“, asmenims, kurie nėra LŽSF nariais buvo išsiųsti pranešimai, jog jie negalės dalyvauti kursuose.

Pareiškėjo teigimu, jam nebuvo sudaryta galimybė dalyvauti kursuose dėl jo įsitikinimų ir pažiūrų, kadangi jis ne vieną kartą yra viešai pasisakęs dėl LŽSF veiklos. Kartu su skundu pareiškėjas pateikė išrašus iš socialiniame tinklalapyje Facebook esančios jo asmeninės paskyros. Minėtų išrašų turinys patvirtina, jog pareiškėjas kritikavo LŽSF prezidento veiksmus ir jo valdymo politiką.

3. Vadovaujantis dabartinės lietuvių kalbos žodynu, pažiūros yra įsitikinimai, pasaulėžiūra, o įsitikinimai reiškia pažiūras, nuomonę (nuoroda: <http://lkiis.lki.lt/dabartinis;jsessionid=B713694CAF84B548B9332C1E742FD0C5>. Vadovaujantis

teisinėje literatūroje pateiktais šių terminų išaiškinimais: įsitikinimai apibrėžiami kaip tam tikros pažiūros ir nuostatos, susiformavusios stebėjimo, pažinimo procese. Įsitikinimai gali būti politiniai, religiniai, ekonominiai, estetiniai, kultūriniai ir t.t. Jie atspindi tam tikros ideologijos, kultūros, dorovės, etikos ir moralės normų aplinkoje susiformavusias žmogaus pažiūras apie visuomeninio, valstybinio gyvenimo reiškinius ir pan.^[1] Pažiūros dažnai siejamos su įsitikinimais, nes iš esmės šios sąvokos yra beveik tapačios: pažiūros – įsitikinimai, pasaulėžiūra.^[2] Pareiškėjas savo pasisakymuose kritikuoja LŽSF vykdomos veiklos politiką, sprendimus, kurie įtakoja pareiškėjo teises, t.y. viešoje erdvėje reiškia savo nuomonę ir dėsto nuostatas, susiformavusias stebėjimo procese. Pareiškėjas pažymi, jog skelbime apie kursus nebuvo nurodyta apie ribotą dalyvių skaičių, be to LŽSF prezidentui priklausančiame sporto klube „Miražas“ dažnai vyksta varžybos, kurių stebėti atvyksta didelis skaičius žmonių, todėl abejoja, jog būtent dėl didelio dalyvių skaičiaus, LŽSF priėmė sprendimą – neleisti dalyvauti kursuose pareiškėjui ir dar 4 asmenims.

Vadovaujantis LŽSF paaiškinimais, susitarime su FEI buvo numatyta, jog kursuose dalyvaus 16 asmenų, atsižvelgiant į tai, kad užsiregistravo 35 asmenys, pagrindinis atrankos kriterijus buvo narystė LŽSF. Penki asmenys, tame tarpe ir pareiškėjas, kuriems neleista dalyvauti kursuose, nėra LŽSF nariai, todėl vadovaujantis LŽSF lokaliniais teisės aktais, t.y. Lietuvos žirginio sporto federacijos įstatų 6 str. 2 d. g p. ir LŽSF 2015 m. vasario 25 d. valdybos posėdžio protokolu, nustatančiais teisę naudotis LŽSF paslaugomis tik federacijos nariams, LŽSF nutarė atrinkti asmenis, galinčius dalyvauti kursuose, atsižvelgiant į jų narystę.

LŽSF pateikė Tarnybai narių sąrašą bei kursų dalyvių sąrašą. Minėti dokumentai patvirtina, jog kursuose dalyvavo išskirtinai asmenys, esantys LŽSF nariais.

4. Akivaizdu, jog LŽSF nenurodžiusi skelbime dėl organizuojamo konkurso, sąlygos, jog jame galės dalyvauti tik LŽSF nariai, pažeidė teisėtą lūkesčių principą (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.2 str.). Pareiškėjas, būdamas konkūrinio jojimo teisėju, norėdamas gauti mokymo paslaugas, kreipėsi į paslaugų teikėją LŽSF, pateikė prašymą leisti dalyvauti konkūrinio jojimo teisėju ir maršrutų statytojų kursuose, tikėdamasis, jog jo prašymas bus patenkintas. Pažymėtina, jog LŽSF, būdamas juridiniu asmeniu, kuriam keliami didesni atsakomybės standartai, privalėjo nurodyti skelbime sąlygas, kurioms esant, pareiškėjų prašymai dalyvauti kursuose, bus atmesti. LŽSF neįvykdė šios pareigos. Tačiau minėta aplinkybė negali būti vertinama kaip diskriminacija.

---

[1] Teisės problemos 99/1-2. Teisės institutas, 1999 m., p.94.

[2] Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas. Vilnius, 2000.

Hipotetiškai vertinant susiklosčiusią situaciją, jei pareiškėjas būtų LŽSF narys, ir jam būtų apribota galimybė dalyvauti kursuose, pritaikant tam tikrą sąlygą tik jo atžvilgiu, galimai būtų įžvelgiamas diskriminacijos faktas pažiūrų ir įsitikinimų pagrindais.

Pažymėtina, jog tiesioginė diskriminacija yra elgesys su asmeniu, kai lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu jam taikomos mažiau palankios sąlygos negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui.

Nagrinėjamu atveju visiems dalyviams, norėjusiems dalyvauti kursuose, buvo pritaikytos vienodos atrankos sąlygos.

Konstatuotina, jog Lietuvos žirginio sporto federacija įgyvendino lygias galimybes gauti paslaugas, neatsižvelgiant į dalyvių lytį, rasę, tautybę, kalbą, kilmę, socialinę padėtį, tikėjimą, įsitikinimus ar pažiūras, amžių, lytinę orientaciją, negalią, etninę priklausomybę, religiją, t.y. įvykdė pareigą, numatytą Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 24 str., 4 p. bei Lygių galimybių įstatymo 14 str. ir 15 str.,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Baigti (16)SN-188 skundo tyrimą, nepasitvirtinus skunde nurodytiems pažeidimams.
2. Su sprendimu supažindinti pareiškėją ir Lietuvos žirginio sporto federacijos vadovą.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Skardžiuvienė